

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ :

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу"

Лист МОН України від 29.01.2019 №1/11-881 "Рекомендації для закладів освіти щодо застосувань норм Закону України щодо протидії булінгу"

Лист МОНУ від 29.12.2018 №1/9-790 "Щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу"

ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ПРОБЛЕМАМИ БУЛІНГУ В УКРАЇНІ:

[https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/protidiya-bulingu/orgaizaciyi-yaki-zajmayutsya-pitanniyami-bulingu-v-ukrayini)

[serednya-osvita/protidiya-bulingu/orgaizaciyi-yaki-zajmayutsya-pitanniyami-bulingu-v-ukrayini](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/protidiya-bulingu/orgaizaciyi-yaki-zajmayutsya-pitanniyami-bulingu-v-ukrayini)

ПЛАН

заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в ЗДО «Берізка» на 2022/2023н.р.

№з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальна особа
1	Забезпечити виконання педагогічними працівниками зобов'язань, визначених статтею 54 та практичними психологами та соціальними педагогами зобов'язань, визначених статтею 76 Закону України «Про освіту», а також п. 7 розділу І наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»	Постійно	Директор Вихователі
2	Оновити та опрацювати нормативно-правові документи щодо запобігання та протидії булінгу	Постійно	Директор Вихователі
3	Забезпечити створення безпечного освітнього середовища в ЗДО «Берізка» вільного від насильства та булінгу (цькування), що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу.	Протягом року	Директор Вихователі
4	Своєчасно інформувати директора закладу про випадок булінга (цькування) або про існування загрози його вчинення	Постійно	Всі працівники
5	Повідомляти у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування): • принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування); • відділ поліції;	Невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби	Директор

	• центр соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді Злинської сільської ради; • відділ освіти, культури, молоді та спорту Злинської сільської ради		
6	Здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) відповідно до чинного законодавства у проведенні профілактичної роботи з даного питання	Постійно	Директор
7	Здійснювати розгляд заяв від батьків про випадки булінгу (цькування), інших осіб та видавати наказ про проведення розслідування; скликати засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування, вживати відповідних заходів реагування	У терміни визначені чинним законодавством	Директор
8	Ознайомити учасників освітнього процесу з ознаками булінгу (цькування) та переліком проявів, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування)	Протягом навчального року	Вихователі
9	Проводити ознайомлення батьків здобувачів освіти з нормативною базою стосовно булінгу (цькування)	При прийомі дітей до ЗДО	Директор Вихователі
10	Проводити ранкові зустрічі з метою формування навичок дружніх стосунків	Постійно	Вихователі
11	Сприяти створенню морально-безпечного освітнього простору, формуванню позитивного мікроклімату та толерантної міжособистісної взаємодії в ході годин спілкування, занять, прогулянок та ігрової діяльності. Забезпечувати особистісно-орієнтований підхід до кожної дитини	Постійно	Вихователі
12	Проводити бесіди та заняття з вихованцями про ознаки та наслідки насилля, цькування, вчити, як захистити себе і допомогти іншому	Постійно	Вихователі
13	Проведення заходів в рамках акцій: «Дні без конфліктів» «Міжнародний день протидії булінгу»	06.04.2023 04.05.2023	Вихователі
14	Провести консультацію для педагогів на тему: «Сприяння розвитку соціальних навичок у	Протягом навчального року	Директор

	педагогів у запобіганні та протидії булінгу (цькування)		
15	Організувати психологічний супровід (патронаж) дітей, позбавлених батьківського піклування, внутрішньо переміщених осіб (ВПО), дітей, що опинилися у складних життєвих обставинах (СЖО)	Постійно	Вихователі

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до боулінгу

1. Директор закладу має розглянути звернення у встановленому порядку.
2. Директор закладу створює комісію з розгляду випадків булінгу, яка з'ясовує обставини булінгу.
3. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то директор закладу повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.
4. Особи, які за результатами розслідування є причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до частини другої статті 13 (вчинення правопорушень за статтею 1734) Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Про порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

Процедура подання (з дотриманням конфіденційності) заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Усі здобувачі освіти, педагогічні працівники закладу, батьки та інші учасники освітнього процесу повинні обов'язково повідомити директора закладу освіти про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.
2. На ім'я директора закладу пишеться заява (конфіденційність гарантується) про випадок булінгу (цькування).
3. Директор закладу видає наказ про проведення розслідування та створення комісії з розгляду випадку булінгу (цькування), скликає її засідання.
4. До складу такої комісії входять педагогічні працівники, батьки постраждалого та булерів, керівник закладу освіти та інші зацікавлені особи.
5. Рішення комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів комісії.

Що таке булінг і хто може стати його жертвою?

Булінг — те ж саме, що цькування. Слово походить від англійського дієслова to bully — знущатись, залякувати. Згідно із законом, булінг стосується тільки учасників освітнього процесу — школярів та вчителів. Жертвою булінгу може стати як учень, так і вчитель. Але в законі вказано, що принаймні один з учасників конфлікту має бути неповнолітнім. Якщо вчитель цькує вчителя — це булінгом не вважається.

А якщо дитину принижують у соцмережах?

Щоб дії вважались булінгом, не обов'язково ображати жертву в реалі. Людина також може заявити про булінг, якщо їй надсилають образливі повідомлення в соцмережах. Але тут у законі є протиріччя. Коли діти перебувають за межами закладу освіти — на власному подвір'ї чи в інтернеті, формально вони вже не є учасниками освітнього процесу. А значить, суд може вирішити, що про булінг не йдеться.

Якщо мою дитину цькують, що робити?

Батьки жертви булінгу повинні написати заяву на ім'я керівника або засновника закладу освіти. Також заяву може написати вчитель, якщо його цькує учень.

Що буде після цього?

Директор закладу освіти має скликати комісію з булінгу і викликати поліцію. Поліцейські складають протокол про адміністративне порушення. Далі рішення прийматиме суд. Загалом, процедура аналогічна тій, коли притягують до відповідальності за дрібне хуліганство та за ухилення батьків від виконання своїх обов'язків.

Інформація про подання, розгляд і реагування на такі заяви має публікуватись на сайті закладу освіти. Чи ефективно реагують у освітньому закладі на заяви про булінг — перевірятиме освітній омбудсмен.

Як довести, що це булінг, а не сварка? Це складно?

Щоб винного притягнути до відповідальності, треба довести:

- що людину цькували психологічно, фізично, економічно чи в сексуальному плані;
- що це не поодинокий випадок, а відбувалось систематично;
- що жертва булінгу зазнала шкоди — психічної або фізичної, тобто відчувала страх, приниження, тривогу, була соціально ізольована.

Бувають і інші форми цькування, які важко довести. Наприклад, бойкот, косі погляди, розповсюдження пліток чи навіть цілеспрямоване затягування відповіді на питання. Щоб довести, що це був булінг, треба долучити свідків або надати фото- чи відеодокази.

Які штрафи заплатить агресор, якщо суд погодиться, що це булінг?

За цькування можуть стягнути від 850 до 1700 гривень (або засудити до громадських робіт від 20 до 40 годин).

А якщо кривдник продовжуватиме робити те саме?

Якщо протягом року після того, як людину оштрафували, вона знову буде цькувати свою жертву, кривднику доведеться заплатити вже від 1700 до 3400 гривень (або громадські роботи від 40 до 60 годин). Такий самий штраф загрожує людям, які займались груповим цькуванням.

А хто платитиме штраф за малолітніх?

За неповнолітніх будуть розраховуватись їхні батьки або опікуни.

А якщо булінгу сприяли педагоги?

Педагогів, керівника або засновника закладу освіти можуть покарати, якщо вони були свідками цькування, але нічого не робили, щоб йому запобігти. У цьому випадку передбачено штраф у розмірі від 850 до 1700 гривень або виправні роботи на термін до одного місяця з відрахуванням 20 відсотків від зарплати.

Stop-булінг. Три проблеми батьків, які впливають на дитячу агресію

Проблема перша. «Хіба я маю виховувати? А школа (садок) навіщо?!»

Багато батьків навіть не здогадуються, що саме вони є прикладом для дітей і несуть безпосередню відповідальність за їхнє виховання. Тому й перекладають відповідальність на дитсадки, школи і суспільство в цілому.

Проблема друга. «А коли для себе жити?»

Батьки просто не хочуть займатися вихованням дитини. Щодня знаходять десятки виправдань (в першу чергу, перед собою), аби тільки не бути поруч із дитиною.

Проблема третя: «Так багато справ! Так багато...»

Деякі батьки просто не вміють виховувати дитину. У пріоритетній шкалі багатьох із них виховання стоїть десь після «покупати кота» і «накрохмалити фіранки». З першого погляду вони – чудові батьки, у квартирі завжди все сяє, постійне різноманіття страв. Але дитина в такій ситуації отримує не такі бажані спілкування і увагу, а чергову тарілку борщу і котлету. На жаль, більшість батьків саме так розуміють турботу і виховання.

Очевидно, що дитяча агресія коріниться у стосунках з батьками (або у їх відсутності). Жорстоке покарання дитини або ігнорування її агресивної поведінки, як правило, породжують ще більшу нетерпимість і жорстокість до оточення. Саме тому з раннього віку необхідно розвивати довірливі стосунки з дитиною і бути поруч якомога більше часу!

P.S. ЯКЩО ВАШИХ ДІТЕЙ ОБРАЖАЮТЬ АБО Б'ЮТЬ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ – НЕ МОВЧІТЬ! ОДРАЗУ ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ, А У РАЗІ ВІДСУТНОСТІ РЕАКЦІЇ – ДО КЕРІВНИЦТВА РАЙОНУ, ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ І СЛУЖБУ У СПРАВАХ ДІТЕЙ! ЗАЛЕЖНО ВІД СИТУАЦІЇ – ВИКЛИКАЙТЕ ПОЛІЦІЮ. РОЗПОВІДАЙТЕ ПРО ТАКІ СИТУАЦІЇ! НЕ «ЗАМИНАЙТЕ» ЇХ, БОЯЧИСЬ, ЩО ВАШУ ДИТИНУ «З'ІДЯТЬ» ВЧИТЕЛІ ТА ІНШІ БАТЬКИ, АБО БУДУТЬ ЗАНИЖУВАТИ ОЦІНКИ! ЗАРАЗ МОВА ЙДЕ ПРО ЗДОРОВ'Я (І ПСИХІЧНЕ І ФІЗИЧНЕ) ВАШИХ ДІТЕЙ!